

anvende til Bygningen af Jernbaner, men det kan ikke være Andet, end at denne Omsætning maa bringe et Understud i Kassen. Jeg har selv tidligere, ligesom den ærede Finansminister foreleden Dag, calculeret det Activ, vi erhverve i Jernbanerne, til en Værdi af omtrent 2 pCt., og det troer jeg virkelig vi kunne, men notabene ikke paa den Maade, at vi maae troe, at vi strax have en saadan Værdi i Kassen; vi kunne kun gjøre det — og det har ogsaa altid været min Mening —, naar vi tage det længere Antal paa hinanden følgende Aar, i hvilke vi forudsætte, at den nuværende finansielle Huusholdning vil holde sig omtrent paa den Grundvold, hvorpaa den nu staaer. I Diebliffet derimod er Værdien af dette Activ meget mindre; vi maae erindre, at en stor Deel af det Beløb, der stifter i Jernbanerne, foreløbig aldeles ingen Rente giver, nemlig saalænge indtil den under Bygning værende Strækning kommer i Drift, og dernæst maae vi ligeledes holde os for Die, at endogsaa de Beløb, der stiftes i Baner, der ere i Drift, langtfra strax give 2 pCt. I Aaret 1867—68 have disse ikke givet mere end omtrent $\frac{2}{3}$ pCt. af deres Anlægsfum og Driftsbeløb, og i det Aar, der nu foreligger Regnskabet for, har jeg vel ikke aldeles nøagtig udregnet Procenten, men det er klart, at den ikke er mere end omtrent $\frac{1}{5}$ pCt. For de følgende Aar har Finansministeren ikke turdet calculere Indtægten synderlig større, og jeg er ganske enig med ham deri, thi vi kunne vel vente, at Indtægten paa de Baner, som ere i Drift, vil stige, men det er ligesaa sikkert, at de Baner, som ere under Anlæg, efterat de ere komne i Drift, idetmindste foreløbig langtfra ville give noget Tilsvarende og maaskee endogsaa ville kræve Tilskud. Vendsysselbanen staaer f. Ex. ikke for mig paa en saadan Maade, at jeg troer, at den, naar den kommer i Brug, vil give synderligt i Udbytte, og hvad Vestbanen angaaer, er det klart, at selv om Transporten paa den vil blive betydeligere, end Mange have antaget, hvad jeg troer, vil den for en stor Deel kun blive det paa den Maade, at ikke saa Lidt af Trafikken drages fra Ostbanen til Vestbanen, og altsaa ikke i Virkeligheden fremfalder en

tilsvarende forholdet Indtægt for Finanserne. Min Overbeviisning er det derfor, at man calculerer høit, naar man i Gjennemsnit for de Aar, som vi i Diebliffet maae have i Tanke, naar vi tale om vor finansielle Fremtid, betragte vore Jernbaner som et Activ, der vil give 2 Procent om Aaret. Naar vi nu samtidig erindre, at de Penge, vi have brugt dertil, have kostet fra 4 til 5 Procent og i de senere Aar paa Grund af Courserne nærmest 5 Procent, saa vil det indsees, at det kan gjerne have været nyttigt for Landets Udvikling og gjerne have været fuldkommen rigtigt ikke at modsætte sig de senere Aars Jernbanelove, skjøndt jeg har troet mig forpligtet dertil i sin Tid, men det kan ikke bestomindre dog ikke betragtes som en Gjerning, der har bragt eller har kunnet bringe en heldig Situation tilveie, hvad Finansskaffen angaaer. Naar jeg altsaa skal sige min Mening om, hvorledes Situationen er, da er det den, at vi i disse 4 Aar maae siges paa det Nærmeste deels at være gaaede deels at ville gaae over 6 Millioner tilbage, men der er efter denne Beregning ganske vist en Post, som jeg ikke har taget med, men som man strengt taget kan regne med, skjøndt jeg har undladt det af den Grund, at den vil blive staaende i en lang Række af Aar, nemlig den Post, som angaaer vort Tilskud til den almindelige Enkelskaffe. Den vil ganske vist kun blive staaende som en stadig nedadgaaende Post i vore Finanslove, men den vil dog blive staaende saa længe og gaae saa langsomt nedad, at der nok samtidig vil komme andre Udgifter, der i samme Grad vise sig opadgaaende; jeg har derfor anseet det for rigtigst ikke at tage Hensyn til den ved en Døjgjørelse for Fremtiden. Men det kan man gjøre, og saa faaer man en bedre Status af en Million eller saa omtrent.

Men hvad er i hvert Fald Resultatet? Resultatet er det, at vi efter min Overbeviisning indtil videre trænge til en Indtægt for Statskassen, som omtrent bør være 1½ Million aarlig. Jeg troer nok, at den ærede Finansminister har forlangt temmelig meget, naar han har stillet sig paa det Standpunkt at forlange 2 Millioner, men jeg troer paa